

Ansökan om medgivande enligt 2 kap. 5 § ellagen

Beslut

Energimarknadsinspektionen (Ei) beslutar följande.

Karlstad El- och Stadsnät AB (556527-6739) meddelas tillstånd för flytt av del av 145 kV markförlagd ledning (med anläggningsnr 276Ac) på Orrholmen i Karlstads kommun, Värmlands län. Den aktuella sträckan framgår av bifogad karta, bilaga 1.

Den nya ledningsdragningen får användas i högst tre år i avvaktan på att ansökan om nätkoncession för linje slutligt avgörs.

Beskrivning av ärendet

En ny detaljplan för Tullholmen Karlstad är ute på samråd och innefattar byggnation av bostäder och handel. I samband med detta ska även gator ändras och nya cirkulationsplatser anordnas. Eftersom man vill skynda på detaljplanen kommer kommunen att börja sitt arbete så fort planen vinner laga kraft. Detta kan komma att ske inom några månader. I och med att ny detaljplan vinner laga kraft kommer ledningsrätten för befintlig 145 kV markkabel (VL18) att upphöra inom detaljplanerat område. För att möjliggöra kommunens planer planerar Karlstad El- och Stadsnät AB därför att flytta den del av ledning VL18 som berörs till en ny sträckning. Den nya sträckningen planeras mellan Karlstad centrala mottagningsstation till korsningen Lagergrens gata/Packhusgatan på Orrholmen. Kommunens arbete börjar med ny cirkulationsplats och ändring av gator längs Packhusgatan. I samband med detta anser Karlstad El- och Stadsnät AB att den nya sträckan för del av VL18 bör förläggas. Denna förläggning kommer inte gå att utföra då kommunen är klar med sitt arbete. Packhusgatan samt del av Sjömansgatan som är en förlängning av Packhusgatan kommer att skapa en ringled runt Karlstad centrum för att frigöra Hamngatan från trafik för att möjliggöra kommunens byggnation av ett nytt resecentrum som planeras påbörjas år 2022. Ombyggnationen av Packhusgatan samt del av Sjömansgatan ska stå klart Q4 2019. Karlstad El- och Stadsnät AB ser att möjligheten nu finns att flytta på del av ledning VL18 i samband med kommunens entreprenad och därmed inte i senare skede bryta upp nylagda gator som kommer förhindra trafikflödet.

Karlstad El- och Stadsnät AB:s ansökan

Karlstad El- och Stadsnät AB har ansökt om förhandsmedgivande enligt 2 kap. 5 § ellagen för flytt av del av markförlagd ledning med anläggningsnr 276Ac.

Underlag

Den önskade ändringen är utformad som befintlig markkabel men i ny sträckning vid Orrholmen och har en längd på ca 630 meter. Den nya sträckningen utgår från Karlstad centrala mottagningsstation och följer Sjömansgatan och Packhusgatan fram till att den korsas av Lagergrens gata. Kabeln kopplas där på befintlig ledning.

Teknisk utformning och byggnation

Ledningen planeras med en konstruktionsspänning på 145 kV och en driftspänning på 130 kV. Ledningen kommer bestå av PEX-kabelförband. Kablarna kommer att omges av ett kabelskydd av plast. Kabelförbandet förläggs i en ca 1,5 meter bred och ca 1,1 meter djup kabelgrav. Schaktning kommer utföras med grävmaskin. Vid korsning av vägar läggs kabelrör som skydd för kablarna. I kabelgraven kommer en skyddsfillning bestående av finare grus (kabelsand) att fyllas runt kabelförbandet. I övrigt återfylls kabelgraven i första hand med ursprungligt material, men om markföroreningar påträffas återfylls kabelgraven med rena massor. Vid förläggningen kommer ett arbetsområde om ca 15 meter att behövas längs kabelgraven, för arbetsfordon och för uppläggning av schaktmassor. Markytan kommer att återställas till ursprungligt skick när kabelschaktet fyllts igen. Vid korsning av större vägar kan styrd borring komma att användas.

Landskapsbild

Karlstad är en hamnstad belägen vid norra delen av Vänern. Den del av staden där ledningsförändringar ska ske ligger vid Karlstads sydöstra del och utgörs av Sjömansgatan och Packhusgatan vilka idag kantas av verksamheter, industriområden och grönområden. Den befintliga markkabelsträckan som ska flyttas på Orrholmen kommer inte att medföra någon förändring av vare sig landskapsbild eller markanvändning.

Boendemiljö

Det finns inget permanent boende i det aktuella området, närmast belägna bostadshus återfinns ca 84 m norr om Sjömansgatan. De byggnader som finns nära sträckningen är industrier, verksamheter och byggnader med samhällsfunktion. Det finns inga bostäder i närheten av ledningssträckningen som förväntas få förhöjda magnetfältsvärden, varför ingen påverkan från magnetfält uppkommer. Inga skyddsåtgärder föreslås.

Riksintresse

Den nya sträckan ligger inom ett område klassat som riksintresse för rörligt friluftsliv benämnt Vänern. Det täcker både land, öar, vatten och strandområden ut över Vänern. Förläggning av markkabel längs med befintlig väg anses inte påverka de syften som riksintresset för rörligt friluftsliv har i området.

2018-10-11

2018-102355-0003

2019-10-08

2019-102631-0001

Artskydd

Inom 100 meter från den nya sträckningen finns arter hämtade från artdatabanken. Dessa arter har olika rödlistekategori bedömt utifrån hur hotade de är. Längs med den nya sträckningen har man observerat liten trumpetmossa och parasitlidskivling vilka är nära hotade arter (NT). Resterande arter längs med sträckningen är sårbara (VU). De rödlistade arter som observerats inom området är mossor och svampar och har rödlisteklassning nära hotad (NT) och sårbar (VU). Vid behov kan en naturinventering utföras för att säkerställa att inga av de hotade arterna kommer till skada.

Strandskydd

Orrholmsviken har ett generellt strandskydd på 100 meter. Karlstads centrala mottagningsstation och aktuell sträckning ligger inom detta strandskydd. Dispens från Orrholmsvikens strandskydd kan behöva sökas. I pågående samråd med Karlstads kommun kommer det beslutas huruvida strandskyddsdispens krävs.

Potentiellt förorenade områden

Den nya sträckan ligger i närheten av tre fastigheter som har potentiellt förorenade områden. Station Karlstad central är ett av dessa områden. Längs Sjömangatan finns ytterligare ett potentiellt förorenat område som är klassat som grafisk industri. På Packhusgatan finns en bensinstation som också är ett potentiellt förorenat område men har inte någon fastställd riskklass. Omfattningen och utbredningen av de potentiella föroreningarna är inte kända. Risken för negativa hälsoeffekter eller miljöpåverkan kopplat till områden med misstänkta eller kända markföroreningar bedöms som låga. Eventuella konsekvenser av fynd av nya föroreningar kan inte bedömas i nuläget.

Kulturmiljö

Kommunen har upprättat ett kulturmiljöprogram för bebyggelsemiljöer som bedöms vara av särskilt kulturhistoriskt värde. I programmet finns några värdefulla miljöer och byggnader som är utpekade längs med den nya sträckningen. Norr om Sjömangatan ligger Stadsträdgården, vilken har särskilt värdefull miljö och är en av Karlstads äldsta parker. På Packhusgatan ligger en fabriks- och industrianläggning byggd på 50-talet och klassat som visst värde. Vid anläggning kommer förebyggande åtgärder att vidtas för att inte påverka de värdefulla miljöerna och byggnaderna. Om särskild försiktighet vidtas kring värdefulla objekt, så förväntas ingen negativ påverkan på aktuella värden. I det fall en fornlämning upptäcks i samband med byggskedet kommer all verksamhet avbrytas och länsstyrelsen kontaktas för vidare utvärdering enligt kulturmiljölagen 2 kap. 10 §.

Kommunala planer och infrastruktur

Karlstads El- och Stadsnät AB följer kommunens samrådsprocess avseende detaljplaner längs med Sjömangatan och Packhusgatan. Yttranden som kommer in under kommunens samråd kommer därför även att tas i beaktande i den fortsatta planeringen av el- och stadsnätet. Den planerade markkabelförläggningen förväntas inte innebära någon negativ påverkan på kommunens planer och planering av infrastruktur. Det är främst i kommunens intresse att den befintliga markkabeln flyttas. Med flytten undviker

man att gräva upp gator i omgångar, därför är det lämpligt att markförlägga kabeln i samband med kommunens väg- och cirkulationsplatsarbeten.

Särskilda skäl

Karlstad El- och Stadsnät AB har anfört följande som särskilda skäl. Ledningen behöver flyttas på grund av att kommunen ska ändra i sin detaljplan. Därmed behöver vägar grävas upp och samordnas med flytten av ledningen. Detaljplanen kommer att vinna laga kraft inom kort och därmed kommer arbetet med vägarna att påbörjas. Det här är en situation som ligger utanför bolagets kontroll och som därmed uppfyller kraven i förarbetena om vad som anses vara särskilda skäl (prop. 1996/97:136 s.122).

Karlstad El och- Stadsnät AB anser att kravet är uppfyllt på grund av:

- Ingreppet är nödvändigt då ledningen kommer flyttas för att underlätta kommunens exploatering i området där befintlig markkabel ligger.
- Ledningen planeras att markförläggas i samband med kommunens väg- och cirkulationsplatsarbeten längs med Sjömansgatan och Packhusgatan. För att kunna utföra markförläggningen vid samma tidpunkt som kommunens vägarbeten sker så behövs ett förhandsmedgivande.

Bestämmelser som ligger till grund för beslutet

Ellagen (1997:857)

En elektrisk starkströmsledning får inte byggas eller användas utan tillstånd (nätkoncession). (2 kap. 1 §)

Nätmyndigheten får, om det finns särskilda skäl, medge att en elektrisk starkströmsledning får byggas redan innan nödvändig nätkoncession har meddelats. När en sådan ledning är färdig att tas i bruk får nätmyndigheten medge att ledningen används tills vidare under högst tre år i avvaktan på att ansökan om nätkoncession slutligt avgörs. (2 kap. 5 §)

Ei:s motivering till beslutet

Karlstad El och- Stadsnät AB har ansökt om att flytta del av en markförlagd ledning (med anläggningsnr 276Ac) på Orrholmen i Karlstads kommun, Värmlands län. Den önskade ändringen är utformad som befintlig markkabel men i ny sträckning vid Orrholmen och med en längd om ca 630 meter.

Huvudregeln är att nätkoncession krävs för att bygga en elektrisk starkströmsledning. Ett förhandsmedgivande är ett undantag från denna huvudregel och innebär bland annat att någon fullständig prövning enligt 2 kap. ellagen inte görs innan ett eventuellt tillstånd att bygga ledningen ges. Det finns därför skäl att tolka bestämmelsen restriktivt. Som exempel på särskilda skäl när förhandsmedgivande kan medges anges i förarbetena till bestämmelsen att en stor industrikund etablerats och snabbt måste bli ansluten till nätet

2018-10-11

2018-102355-0003

2019-10-08

2019-102631-0001

för att få el till driften eller att man av driftskäl snabbt måste förstärka nätet (prop. 1996/97:136 s. 122). Det handlar således om hastigt uppkomna situationer som ligger utanför sökandens kontroll och där byggandet av ledningen föranleds av ett samhällsintresse.

Av Karlstad El- och Stadsnät AB:s ansökan framgår att den aktuella delen av ledningen behöver flyttas för att underlätta kommunens exploatering i området där befintlig markkabel ligger. I och med att ny detaljplan vinner laga kraft kommer ledningsrätten för befintlig 145 kV markkabel (VL18) att upphöra inom detaljplanerat område. För att möjliggöra kommunens planer planerar Karlstad El- och Stadsnät AB därför att flytta den del av ledning VL18 som berörs till en ny sträckning. Ledningen planeras att markförläggas i samband med kommunens väg- och cirkulationsplatsarbeten längs med Sjömansgatan och Packhusgatan. För att kunna utföra markförläggningen vid samma tidpunkt som kommunens vägarbeten sker så uppger bolaget att ett förhandsmedgivande behövs.

Ei finner utifrån vad som framkommit i ärendet att den aktuella ändringen i redan beviljad nätkoncession för linje med anläggningsnr 276Ac föranleds av såväl ett samhällsintresse som ett miljömässigt motiverat intresse som innebär samförläggning av infrastruktur och ett samlat intrång i stadsbilden och övriga utpekade värden. Ei bedömer att det därmed finns särskilda skäl för att medge tillstånd för Karlstad El- och Stadsnät AB att flytta del av 145 kV markförlagd kabel i nätkoncession för linje med anläggningsnr 276Ac på Orrholmen i Karlstads kommun, Värmlands län, innan nödvändig nätkoncession har meddelats.

Hur man överklagar

Se bilaga 2, Så här gör du för att överklaga beslutet.

Detta beslut har fattats av avdelningschefen [REDACTED]. Vid den slutliga handläggningen deltog även juristen [REDACTED] och juristen [REDACTED] föredragande.

[REDACTED]

[REDACTED]

Beslutet har fattats elektroniskt i Energimarknadsinspektionens ärendehanteringssystem.

Bilagor:

- 1 Karta över den ändrade sträckningen

- 2 Så här gör du för att överklaga beslutet (till mark- och miljödomstol)

Skickas till

Karlstad El- och Stadsnät AB

2018-10-11

2018-102355-0003

2019-10-08

2019-102631-0001